

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی

معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره « مبانی مراقبت های پرستاری ویژه »

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: مبانی مراقبت های پرستاری ویژه	تعداد واحد: ۲ واحد نظری	
گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد ویژه	پیش نیاز درس:	
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: پرستاری ویژه و داخلی- جراحی	شماره درس:	
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر مژگان ریواز	مرتبه علمی: دانشیار	گروه آموزشی: داخلی- جراحی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی ایمیل: mrivaz@sums.ac.ir تلفن محل کار: ۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۹۶ 		
اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: خانم فرشته دهقان راد	مرتبه علمی: مربی	گروه آموزشی: ویژه
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی ایمیل: dehghanrad@sums.ac.ir تلفن محل کار: ۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۴۸ 		
اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر مرضیه مومن نسب	مرتبه علمی: استاد	گروه آموزشی: داخلی- جراحی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی ایمیل: momennasab@sums.ac.ir تلفن محل کار: ۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۲۰۷ 		
اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر رویا دوکوهکی	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: ویژه
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی ایمیل: dokoohakir@sums.ac.ir تلفن محل کار: ۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۹۶ 		

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: دکتر مجید نجفی کلیانی | مرتبه علمی: دانشیار | گروه آموزشی: ویژه

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی
- ایمیل: najafikalyani@sums.ac.ir
- تلفن محل کار: ۰۷۱۳۶۴۷۴۲۵۴ داخلی ۱۴۵

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

مراقبت تخصصی از بیماران بدحال بستری در آی سی یو از وظایف مهم پرستاران است. ارائه مراقبت تخصصی در بیماران بدحال بستری در آی سی یو، باعث افزایش ایمنی بیماران، ارتقاء کیفیت مراقبت، کاهش مورتالیتی و موربیدیتی، افزایش رضایت بیماران و نهایتاً کاهش مدت زمان بستری بیماران در بخش های ویژه و کاهش تحمیل هزینه های مالی و بار اقتصادی بر سیستم های سلامت می شود. با توجه به اهمیت مسئله، این درس به آموزش مراقبت تخصصی و همه جانبه / کل نگر (جسمی، روانی و عاطفی) از بیماران بدحال بستری در آی سی یو تمرکز دارد. این درس در قالب ۲ واحد تئوری برای دانشجویان کارشناسی ارشد ویژه پرستاری تدوین شده است. انتظار می رود دانشجویان عزیز علاوه بر آشنایی با اصول و مفاهیم مراقبت در بخش های ویژه، با مطالعه و پیگیری منظم و رعایت توالی مباحث، مشارکت فعال در بحث ها و انجام به موقع تکالیف تعیین شده، در زمینه مراقبت از بیماران بدحال بستری در بخش های ویژه، توانمندی های لازم را کسب کنند.

اهداف درس

❖ هدف کلی: آشنایی با معرفی ساختار بخش مراقبت ویژه، منابع و مدیریت بخش ICU

اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- ساختار بخش ICU را توصیف کند.
- اهمیت منابع (انسانی و فیزیکی) در بخش مراقبت ویژه را شرح دهد.
- مدیریت پرستاری در بخش مراقبت ویژه را شرح دهد.

❖ هدف کلی: آشنایی با انواع حمایت های عاطفی-روانی از بیماران بدحال و اعضای خانواده بیماران بستری در بخش های ویژه

اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- انواع اختلالات عاطفی در بیماران بدحال را با توجه به علت بروز شرح دهد.
- نحوه ارزیابی پرستار از اختلالات عاطفی بیماران بستری در بخش های ویژه را بیان کند.
- تدابیر پرستاری مناسب در مواجهه با بروز اختلالات عاطفی در بیماران بدحال را توضیح دهد.
- اثرات کوتاه مدت و دراز مدت اختلالات عاطفی اقامت در بخش مراقبت ویژه را مقایسه کند.
- محرومیت از خواب در بخش های مراقبت ویژه را شرح دهد.
- رویکرد چندجانبه در کنترل اختلالات عاطفی در بیماران بد حال را توضیح دهد.
- نقش حمایت های خانواده و اجتماع را در کنترل اختلالات عاطفی در بیماران بد حال را توضیح دهد.

❖ هدف کلی: آشنایی با دلیریوم، بیقراری، علل، چالش های کنترل و پیامدها در بیماران بستری در بخش های ویژه

اهداف اختصاصی : دانشجو باید بتواند:

- دلیریوم در بیماران بستری در بخش های ویژه را تعریف کند.

- بیقراری یا agitation در بیماران بستری در بخش‌های ویژه را تعریف کند.
- دلایل بروز دلیریوم و بیقراری در بیماران بد حال بستری در بخش‌های ویژه را شرح دهد.
- نحوه ارزیابی دلیریوم و بیقراری در بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه را توضیح دهد.
- چالش‌ها و موانع کنترل موثر دلیریوم و بیقراری در بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه را توضیح دهد.
- پیامدهای عدم کنترل دلیریوم و بیقراری در بیماران بستری در بخش مراقبت ویژه را توضیح دهد.
- تدابیر دارویی و غیردارویی مدیریت کنترل دلیریوم و بیقراری را بیان کند.

هدف کلی: آشنایی با مکانیزم درد و روش‌های مدیریت درد در بیماران بستری در بخش‌های ویژه

اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- درد را تعریف کند.
- مراحل فیزیولوژی درد را نام ببرد
- فیزیولوژی بروز درد را توضیح دهد.
- انواع مختلف درد را با هم مقایسه کند.
- دلایل بروز درد در بیماران بد حال بستری در بخش‌های ویژه را شرح دهد.
- نحوه ارزیابی پرستار از درد و شرایط ایجاد کننده درد در بخش مراقبت ویژه را توضیح دهد.
- چالش‌ها و موانع کنترل موثر درد در بیماران بد حال بستری در بخش‌های ویژه را شرح دهد.
- پیامدهای عدم کنترل درد در روند بهبودی بیمار در بخش‌های ویژه را شرح دهد.
- تدابیر دارویی و غیردارویی مدیریت درد در بیماران بد حال را نام ببرد.
- انواع داروهای ضد درد مخدر و غیرمخدر را نام ببرد
- راهبرد پلکانی استفاده از داروهای ضد درد را توضیح دهد.
- روش‌های غیردارویی فیزیکی کاهش درد را بیان کند.
- حداقل سه مورد از روش‌های ذهنی و رفتاری کاهش درد را توضیح دهد.

هدف کلی: آشنایی با نحوه مراقبت از پوست در بیماران بستری در بخش‌های ویژه

اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- زخم‌های سیاهرگی و سرخرگی را با هم مقایسه کند.
- انواع آسیب‌های رایج پوستی در بیماران بد حال بستری در بخش‌های ویژه را توضیح دهد.
- فاکتورهای خطر ایجاد زخم فشاری در بیماران بستری در بخش‌های ویژه را شرح دهد.
- پاتوفیزیولوژی ایجاد زخم فشاری را در بیماران بد حال بستری در بخش‌های ویژه شرح دهد.
- زخم‌های فشاری را با توجه به درجه زخم با هم مقایسه کند.
- تدابیر درمانی - مراقبتی در زخم‌های فشاری بیماران بستری در بخش‌های ویژه را توضیح دهد.
- ابزارهای بررسی خطر ایجاد زخم‌های فشاری در بیماران بستری در بخش‌های ویژه را بیان کند.
- تدابیر پرستاری مناسب در پیشگیری از زخم فشاری را بیان نماید.
- فرآیند ترمیم زخم را توضیح دهید.

هدف کلی: آشنایی با نحوه مراقبت از چشم در بیماران بستری در بخش‌های ویژه

اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- آسیب‌های رایج چشمی در بیماران بستری در بخش‌های ویژه را نام ببرد.
- علائم و عوارض ناشی از آسیب‌های چشمی در بیماران بستری در بخش‌های ویژه را بیان کند.
- تدابیر پرستاری مناسب در پیشگیری و درمان آسیب‌های چشمی بیماران بد حال بستری در بخش‌های ویژه را شرح دهد.

❖ هدف کلی: آشنایی با نحوه مراقبت از دهان در بیماران بستری در بخش‌های ویژه

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- انواع آسیب‌های رایج دهانی در بیماران بستری در بخش‌های ویژه را نام ببرد.
- علائم و عوارض آسیب‌های رایج دهانی در بیماران بستری در بخش‌های ویژه را شرح دهد.
- تدابیر مراقبتی در مراقبت از دهان را در بیماران بستری در بخش‌های ویژه را توضیح دهد.

❖ هدف کلی: آشنایی با اصول تغذیه مناسب در بیماران بستری در بخش‌های ویژه

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- (۲) نحوه ارزیابی وضعیت تغذیه در بیماران بد حال بستری در بخش‌های ویژه را شرح دهد.
- (۳) علل بروز سوء تغذیه در بیماران بحرانی را بیان نماید.
- (۴) عوارض سوء تغذیه در بیماران بحرانی را توضیح دهد.
- (۵) اهمیت تغذیه در بیماران بد حال را شرح دهد.
- (۶) روش‌های مختلف تغذیه انترال در بیماران بد حال را از جنبه‌های مختلف با هم مقایسه نماید.
- (۷) عوارض تغذیه انترال را توضیح دهد.
- (۸) مراقبت‌های پرستاری از بیمار دریافت کننده به شیوه‌های مختلف تغذیه انترال را شرح دهد.
- (۹) اندیکاسیون‌های تغذیه وریدی را نام ببرد.
- (۱۰) عوارض تغذیه وریدی را شرح دهد.
- (۱۱) مراقبت‌های پرستاری از بیمار دریافت کننده تغذیه وریدی را توضیح دهد.

❖ هدف کلی: سیستم نمره‌دهی در بیماران بستری در بخش‌های ویژه

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- کاربردهای سیستم‌های نمره‌دهی در مراقبت ویژه را توضیح دهد.
- دسته بندی سیستم‌های نمره‌دهی در مراقبت ویژه را نام ببرد.
- سیستم‌های نمره‌دهی رایج در مراقبت ویژه را با هم مقایسه نماید.
- محدودیت‌های سیستم‌های نمره‌دهی در مراقبت ویژه را بیان نماید.

هدف کلی: آگاهی از شرایط انتقال بیماران بد حال

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- (۱۲) اصول انتقال بیماران بد حال را درون یا بین بیمارستان شرح دهد.
- (۱۳) حوادث حین انتقال را دسته بندی نماید.
- (۱۴) تجهیزات مناسب برای جابجایی بیماران بد حال را بیان کند.
- (۱۵) راهکارهای کاهش عوارض و خطرات در هنگام جابجایی بیماران بد حال را تشریح کند.

هدف کلی: مراقبت تسکینی در بیماران بد حال

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- مراقبت تسکینی را تعریف نماید.
- کاربرد این نوع مراقبت را بیان کند.

- اصول و ابعاد مراقبت تسکینی را تشریح کند.

- تفاوت دیدگاه قدیم و جدید را در خصوص مراقبت تسکینی تشریح نماید.

هدف کلی: آشنایی با مسائل اخلاقی و حقوقی در مراقبت از بیماران بدحال و در حال احتضار

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- اهمیت و ضرورت رعایت اصول اخلاقی در مراقبت را توضیح دهد.

- اصول چهارگانه اخلاقی را با ذکر مثال تشریح کند.

- تنگناهای اخلاقی را تعریف و موارد شایع آن را بیان کند.

- یک سناریو با موضوع اخلاق حرفه ای را مورد باراندیشی قرار داده و تحلیل نماید.

هدف کلی: آشنایی با طرح ریزی برنامه ترخیص از آی سی یو و اصول مراقبت در منزل و آسایشگاه

❖ اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- اصول مراقبت از بیماران تحت تهویه مکانیکی را توضیح دهد.

- اصول صحیح ساکشن در بیماران (با رویکرد بیماران کووید ۱۹) تحت تهویه مکانیکی را توضیح دهد.

- اصول آموزش و طرح ریزی برنامه ترخیص بیماران از آی سی یو را شرح دهد.

- اصول طرح ریزی برنامه ترخیص از آی سی یو برای مراقبت از بیماران دارای تراکتوستومی را شرح دهد.

هدف کلی: آشنایی با اصول توانبخشی از بیماران آی سی یو

اهداف اختصاصی: دانشجو باید بتواند:

- اصول توانبخشی از بیماران آی سی یو با تاکید بر نوتوانی تنفسی را شرح دهد.

- اصول توانبخشی از بیماران آی سی یو با تاکید بر نوتوانی اندامها را شرح دهد.

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

آموزش حضوری با استفاده از امکانات آموزشی بخش از جمله LCD، کامپیوتر و وایت برد استفاده می شود .

روش تدریس حضوری

سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ و بحث گروهی

منابع آموزشی

- ✓ Urden, L., Stacy K. Lough M, Critical Care Nursing: Diagnosis and Management. Mosby, last Edi
- ✓ Morton, G., Fontaine D., Essential of Critical Care Nursing: A Holistic Approach, LWW.CO., USA, last Edi
- ✓ Bryant, R. A., & Nix, D. P. Acute and chronic wounds: Current management concepts. St Louis, MO: Elsevier Mosby. last Edi

تجهیزات و امکانات آموزشی

- امکانات آموزشی بخش از جمله LCD، کامپیوتر و وایت برد

نمره	شیوه ارزشیابی دانشجو	نوع ارزشیابی
	❖ مشارکت فعال در بحث و گفتگو و انجام بموقع تکالیف	ارزشیابی تکوینی (میان دوره)
۲	❖ ارائه سمینار هر دانشجو موظف است: ▪ بر اساس مباحث ارائه شده در این درس (براساس تایم تیبل پیوست) موضوعی را برگزیده و یک پاورپونت تهیه کند و بعد از انجام اصلاحات و تایید نهایی استاد مربوطه ارائه دهد	
۱۸	❖ آزمون پایان ترم	ارزشیابی پایانی (پایان دوره)
۲۰		جمع کل

ارزشیابی سمینار (۲۰ نمره)

۹	کامل بودن و سطح علمی محتوا
۲	کمیت و کیفیت منابع مورد استفاده شده و ذکر آن
۲	ارائه به موقع به استاد (حداقل یک هفته قبل) تهیه خلاصه مطالب برای سایر دانشجویان
۳	رسایی و شیوایی بیان/ نحوه ارائه و جمع بندی مطالب
۳	استفاده از قالب مناسب پاورپونت (بک گراند، سایز و نوع فونت، بیان اهداف کلی در اسلاید اول، ذکر حداقل ۳-۲ منبع معتبر، ترجیحا ارائه یک خلاصه و نکات کلیدی در اسلاید آخر
۱	طرح ۴ الی ۵ سؤال مرتبط با موضوع توسط دانشجویان

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی		سال ورودی: مهر ۱۴۰۲	زمان ارائه درس: ترم اول			
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد	مکان	روش ارائه / رسانه
۱			آشنایی با اهداف درس، تکالیف و وظایف دانشجویان معرفی ، ساختار بخش ICU ، منابع و مدیریت بخش ICU	خانم دکتر دوکوهکی	دانشکده	سخنرانی همراه با بحث و پرسش و پاسخ
۲			حمایت همه جانبه و عاطفی از بیماران بدحال و اعضای خانواده در ICU	آقای دکتر نجفی	دانشکده	
۳			دلیریوم، بی قراری، علل، چالش‌های کنترل و پیامدها در بیماران بستری در ICU	آقای دکتر نجفی	دانشکده	
۴			مکانیزم درد، درد ، چالش‌های کنترل درد و پیامدهای آن در بیماران بستری در ICU	خانم دکتر ریواز	دانشکده	
۵			ادامه: مکانیزم درد، درد ، چالش‌های کنترل درد و پیامدهای آن در بیماران ICU	خانم دکتر ریواز	دانشکده	
۶			آسیب‌های رایج پوست و مراقبت از پوست در بیماران بستری در ICU سمینار دانشجویی	خانم دکتر ریواز	دانشکده	
۷			آسیب‌های رایج چشم و مراقبت از چشم در بیماران بستری در ICU سمینار دانشجویی	آقای دکتر نجفی	دانشکده	
۸			آسیب‌های رایج دهان و مراقبت از دهان در بیمار ان بستری در ICU	آقای دکتر نجفی	دانشکده	
۹			مراقبت‌های تغذیه ای در بیمار بستری در بخش مراقبت ویژه	خانم دهقان راد	دانشکده	
۱۰			ادامه: مراقبت‌های تغذیه ای در بیمار بستری در بخش مراقبت ویژه	خانم دهقان راد	دانشکده	
۱۱			سیستم نمره دهی در ICU سمینار دانشجویی	خانم دهقان راد	دانشکده	
۱۲			اصول مرتبط با انتقال بیماران بدحال	خانم دکتر مؤمن نسب	دانشکده	
۱۳			مراقبت تسکینی در بیماران بدحال و در حال احتضار	خانم دکتر مؤمن نسب	دانشکده	
۱۴			مراقبت‌های پرستاری در مدیریت درد بیماران بدحال سمینار دانشجویی	خانم دکتر مؤمن نسب	دانشکده	
۱۵			مسائل اخلاقی و حقوقی در مراقبت از بیماران بدحال و در حال احتضار	خانم دکتر مؤمن نسب	دانشکده	
۱۶			طرح‌ریزی برنامه ترخیص از آی سی یو و اصول مراقبت در منزل / آسایشگاه سمینار دانشجویی	خانم دکتر دوکوهکی	دانشکده	
امتحان فاینال						

